

ОПИС
навчальної дисципліни «Текстологія літератури»
на 3 семестр 2019-2020 н.р.

Ступінь вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень
Галузь знань – 03 Гуманітарні науки
Спеціальність – 035 Філологія (Література зарубіжних країн)

1. Загальна характеристика дисципліни

Загальний обсяг дисципліни – 4 кредити ЄКТС.

Статус дисципліни – вибіркова.

Факультет – філологічний.

Кафедра – світової літератури та славістики.

Рік підготовки – 1; **семестр** – 2; **вид підсумкового контролю** – залік.

Викладач: кандидат філологічних наук, доцент Куцик О.А.

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Загальний обсяг дисц. ЄКТС	Кількість годин						Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота	Залік	Екзамен
				Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття			
Очна	1	2	4	120	16	-	-	30	74	+	-

2. Зміст лекційного матеріалу
Текстологія літератури
(2-й семестр)

Вступ. Предмет та завдання курсу. Визначення поняття тексту в текстології. Завдання текстологічного дослідження. Історія становлення та розвитку текстології. Новітні напрямки в текстології. Текстологія і поетика. Текстологія й загальна теорія тексту. Лінгвістична текстологія.

Історія тексту й творча історія твору. Вивчення тексту у складі збірок та у взаємодії з іншими творами. З'ясування точного тексту твору. Кодифікація текстів. Коментування текстів. Методи макротекстології. Співвідношення й зв'язок понять «історія тексту» та «творча історія твору». Зв'язок критики тексту та його історії з літературним розвитком епохи. Методи творчої реконструкції творчої історії твору.

Основний текст твору. Основні текстологічні школи та їхні підходи до розуміння та вивчення основного тексту твору. Термінологічні проблеми: поняття канонічного тексту, основного тексту, справжнього авторського тексту. Звірка друкованих текстів та рукописів. Чернетка. Текстологічний паспорт твору. Поняття варіанту тексту твору. Співвідношення варіантів та редакцій. Авторська редакція. Проблема викривлення тексту твору в процесі редагування іншою особою (редактором видання). Значення варіантів і редакцій в реконструкції творчої історії твору та встановленні основного тексту.

Автор і текст. Колективні твори. Літературні псевдоніми. Анонімні твори. Підробки. Поняття авторської волі в процесі встановлення основного тексту твору. Методи встановлення дати створення / написання тексту твору. Датування тексту твору як невід'ємна частина з визначення основного тексту та реконструкції творчої історії твору. Точне й неточне, абсолютне й відносне, широке й подвійне датування. Датування на основі внутрішніх ознак. Атрибуція як наукова проблема. Методи встановлення / спростування авторства. Документальне обґрунтування авторства. Стилістичний аналіз як методика атрибуції тексту.

Едиційні питання текстології. Прижиттєві видання автора. Популярні видання (однотомники, вибрані твори). Змішаний тип видань. Документальні видання (факсимільні, репродукційні). Жанрові й тематичні збірки. Антології. Переклади. Розташування матеріалу

у виданні. Прямий хронологічний порядок. Жанровий розподіл. Твори завершені й незавершені. Авторська композиція порядку видання творів. Авторські цикли. Допоміжний апарат видання. Встановлення основного тексту твору й едиційна практика. Структурні особливості і характеристика повного зібрання творів автора. Поняття та характеристики академічного видання.

Генетична критика й текстологія. Рукопис та чернетка, текст та генеза, авантекст, мета текст, інтертекст як поняття генетичної критики. «Енергія письма», процес письма, поняття авторської волі в контексті генетичної критики. Автор та його рукопис. Подібності й відмінності текстологічного та генетичного підходів до вивчення творчої історії твору.

3. Перелік тем семінарських занять

№	Теми семінарських занять
1	Історія становлення та розвитку текстології.
2	Текстологія й загальна теорія тексту.
3	Історія тексту й творча історія твору.
4	Зв'язок критики тексту та його історії з літературним розвитком епохи. Методи творчої реконструкції творчої історії твору.
5	Основні текстологічні школи та їхні підходи до розуміння та вивчення основного тексту твору.
6	Поняття варіанту тексту твору. Співвідношення варіантів та редакцій. Авторська редакція.
7	Колективні твори. Літературні псевдоніми. Анонімні твори. Підробки.
8	Датування тексту твору як невід'ємна частина з визначення основного тексту та реконструкції творчої історії твору.
9	Прижиттєві видання автора. Популярні видання (однотомники, вибрані твори). Змішаний тип видань.
10	Документальні видання (факсимільні, репродукційні). Жанрові й тематичні збірки. Антології. Переклади.
11	Розташування матеріалу у виданні. Прямий хронологічний порядок.
12	Встановлення основного тексту твору й едиційна практика. Структурні особливості і характеристика повного зібрання творів автора.
13	Поняття та характеристики академічного видання.
14	Рукопис та чернетка.
15	Подібності й відмінності текстологічного та генетичного підходів до вивчення творчої історії твору.

4. Самостійна робота аспіранта

Самостійна робота аспіранта з дисципліни містить: опрацювання літературознавчих та науково-критичних праць; виконання завдань згідно з переліком компетентностей, що формуються у межах кожної теми навчальної програми; підготовку до колоквіуму; підготовку до підсумкової контрольної роботи; підготовку до заліку.

5. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Критерії оцінювання

Розподіл 100 балів між видами робіт:

Поточна успішність (max = 100) складається з балів, отриманих на семінарських заняттях (35 балів), співбесіди з лектором (30 балів) та виконаної підсумкової контрольної роботи (35 балів).

Загальний бал (35 балів) відповідей на семінарських заняттях обчислюється за формулою: $x = \frac{A}{n} \cdot \frac{K}{5}$, де A – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою, включаючи оцінки "2", n – кількість цих оцінок (не менше чотирьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка поточного контролю.

Підсумкова контрольна робота (35 балів) передбачає виконання описових та тестових завдань з навчальної дисципліни. Сумарна кількість балів, виділених на оцінку підсумкової контрольної роботи, виводиться шляхом оцінки якості виконаних завдань, що включає повноту розкриття питання, його практичну спрямованість та можливість застосовувати у різних дослідницьких ситуаціях.

Отже, сумарна кількість балів з дисципліни загалом становить 100 балів. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Залік за талоном № 2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

Поточна успішність			
Відповіді на семінарських заняттях	Колоквіум	Підсумкова контрольна робота	Залік
35	30	35	100

Література

а) основна

1. Барт Р. Від твору до тексту // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької / Р. Барт. – Львів, 2002. – С. 491 – 496.
2. Бахтін М. Проблема тексту у лінгвістиці. Філології та інших гуманітарних науках // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької / М. Бахтін. – Львів, 2002. – С. 416-424.
3. Болотнова Н.С. Филологический анализ текста : Уч. пособ. / Н.С. Болотнова. – 4-е изд. – М. : Наука, 2009. – 520 с.
4. Бурлака Г. Основні проблеми сучасної української текстології / Г. Бурлака // Матеріали V Міжнародного Конгресу українців. – Т. 1. – Чернівці, 2003.
5. Введение в литературоведение: учебное пособие для вузов по направлению и специальности «Филология» / Л.В. Чернец, В.Е. Хализев, А.Я. Эсалнек и др. / Под ред. Л.В. Чернец. – Москва : Академия, 2011. – 680 с.
6. Гришунин А.Л. Исследовательские аспекты текстологии / А.Л. Гришунин. – М. : Наследие. 1998.

7. Елина Е.Г., Книгин И.А., Пак Н.И. Текстология // Литературная энциклопедия терминов и понятий. – М., 2001.
8. Западов В.А. Текстологические принципы издания / В.А. Западов // А.И. Радищев. Путешествие из Петербурга в Москву. Вольность. – СПб, 1992.
9. Захаров В.Н. Текстология как технология / В.Н. Захаров // Проблемы текстологии Ф.М. Достоевского. Выпуск 1. – Петрозаводск, 2009.
10. Зубрицька М. Homo legens : читання як соціокультурний феномен / М. Зубрицька. – Львів, 2004.
11. Лихачев Д.С. Текстология. На материале русской литературы X–XVII веков. Изд. 2 ое. / Д.С. Лихачев. – Л. : Наука, 1983.
12. Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров : человек – текст – семиосфера – история / Ю.М. Лотман. – М. : Языки русской культуры, 1996. – 447 с.
13. Лотман Ю. Текст у тексті // Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / За ред. М. Зубрицької. – Львів, 2002. – С. 581 – 597.
14. Современное зарубежное литературоведение (страны Западной Европы и США) : концепции, школы, термины. Энциклопедический справочник / Научн. ред. И.П. Ильин. – М., 1996.
15. Феллер М.Д. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту. – К : Редакційно-видавничий центр «Київський університет», 1998.
16. Чудакова М.О. Рукопись и книга : рассказ об архивоведении, текстологии, хранилищах рукописей писателей : книга для: учителя / М.О. Чудакова. – Москва : Просвещение, 1986.
б) додаткова
17. Бурова С.Н. Проблемы текстологии и историко-литературный процесс / С.Н. Бурова. – Тюмень, 1971.
18. Западов В.А. Текстологические принципы издания // А.И. Радищев. Путешествие из Петербурга в Москву. Вольность. – СПб, 1992.
19. Захаров В.Н. Текстология как технология / В.Н. Захаров // Проблемы текстологии Ф.М. Достоевского. Выпуск 1. – Петрозаводск, 2009.
20. Иванова Е.В. О текстологии и датировке одного стихотворения Ахматовой в связи с его историей / Е.В. Иванова. // Русская литература. – 2008. – № 2. – С. 159–172.
21. Федотова С.В. Интерпретация трех значимых разночтений : к текстологии мелопеи Вячеслава Иванова «Человек» // Филологические науки. – 2007. – № 2.